

De laatste 48 uur

Luk Alloo praat met **Jean-Luc Dehaene**

Vervolg blz. 21

mens gedrukt. In '68 werd er terecht aan die boom geschud. Er werd geijverd voor de emancipatie van de burger. Nu is dat omgeslagen. We leven naast elkaar en dat gaat tot het uiterste. Het gezin speelt nog een rol, zolang het de persoonlijke ontplooiing mogelijk maakt en niets in de weg staat. Zodra er spanningen ontstaan, zegt men heel snel *Ik ben weg*. Samenleven met anderen, samen dingen doen is nochtans essentieel. Daarom moeten we nieuwe aangepaste samenlevingsvormen vinden met elementen van hedendaagse solidariteit en verantwoordelijkheidszin. De burger wentelt zijn verantwoordelijkheid gemakkelijk af en wijst te vaak met een verwijtend vingertje naar de politiek.'

Kennedy zei al in 1961 *Ask not what your country can do for you, but ask yourself what you can do for your country.*

'Ja, maar politici hebben in hun daden soms een andere boodschap gegeven. Namelijk dat zij alle problemen konden oplossen. Politiek is uiteindelijk het organiseren van het samenleven en het definiëren van regels om dat samenleven te bevorderen. Als de burger daar niet spontaan in meespeelt, lukt dat niet. Je hebt een minimale medewerking van de burger nodig.'

Nog steeds wordt zwerfvuul langs de autosnelwegen gedumpt. Wat vindt u van burgers die de regels aan hun laars lappen?

'Toen ik burgemeester was in Vilvoorde wees mijn vrouw daar ook op. Alsof dat mijn fout was! Men vertrekt niet van het idee dat het foute gedrag van de burger is. Neen, de politicus moet erop toezien dat het niet gebeurt. Dat is een foute redenering. In Vilvoorde organiseerden wij een campagne *Schoon Vilvoorde*, vrijwilligers werden een soort straatmanager en dat project werkte. We moeten meer participerend gedrag uitlokken, meer mensen betrekken. Het sociale weefsel verdwijnt. Politiek speelt een grote rol maar kan het niet alleen. We moeten vormen

© kms

zoeken om de burger aan te moedigen om mee verantwoordelijkheid op te nemen. Dat moet op de eerste plaats lokaal gebeuren.'

In welke levensperiode was u het gelukkigst?

'Ik was zorgeloos tijdens mijn studententijd. Ik haalde niet het maximum uit mijn studies, ik was een economisch en berekenend student. Ik wist wanneer ik wat moest studeren, ik wilde geen primus of studax zijn. Eenmaal in het beroepsleven, getrouwd en met een gezin startte de verantwoordelijkheid.'

Wat heeft de wereld u geleerd?

'Alleen kun je niet veel tot stand brengen, je hebt individuen nodig om iets te bereiken. Ik had volgens

kenners het talent om mensen te laten samenwerken in mijn kabinetten, regeringen en schepencolleges. Dat waren ploegen die hebben samengewerkt en elkaar niet wilden beduvelen.'

Hoeveel messen kreeg u in de rug gepland tijdens uw politieke carrière?

'Door mijn gezonde wantrouwen wist ik ongeveer vanwaar ze kwamen en heb ik ze kunnen vermijden. Je moet altijd je positie kennen, weten wat je kunt en wat niet. Getrokken messen zijn krachten die in de nacht werken. Als je domineert en succesvol bent, kun je dat allemaal aan. Als je van je voetstuk valt, wees dan voorzichtig. Ik kan met iedereen door één deur, ik ben niet rancuneus, mijn principe

is *Never cry over spilt milk*. Wat gebeurd is, is gebeurd.'

Wat gaat u tijdens uw laatste 48 uur allemaal doen?

'Sterven met een BlackBerry in de hand is niet mijn ambitie. Ik wil op een serene manier afscheid nemen van de mensen met wie ik intens heb geleefd. Zoals mijn moeder deed. Een staatsbegrafenis zal er wel komen, maar ik moet er zeker geen militairen bij hebben.'

Hoe wilt u herinnerd worden ?

'Als iemand die zowel in België als in Europa een bijdrage heeft geleverd tot het tot stand brengen van een goede evolutie van de maatschappij. Het feit dat wij erin geslaagd zijn om België in Europa op de kaart te zetten is goed.'

De meest memorabele gebeurtenissen

- ▶ 1965 Mijn huwelijk met Celie.
- ▶ 1963 Ik werd Verbondscommissaris van de scouts. Die job heeft mijn leven bepaald, al mijn functies en banen zijn daaruit voortgevloeid.
- ▶ De geboorte van onze vier kinderen en tien kleinkinderen.

De laatste

Laatste telefoontje:

Mijn gsm zet ik meteen af.

Laatste boek:

Een goede politieroman.

Laatste cd: De cellosuites van Bach.

Laatste film: Het zevende zegel van Ingmar Bergman (1957).

Laatste maaltijd:

Paling in het groen, door Celie klaargemaakt en met kruiden uit mijn moestuin.

Laatste ritueel: Inslapen.

Wie is?

Jean-Luc Dehaene

- ▶ Geboren op 7 augustus 1940 in Montpellier. Groeide op in Brugge. Gehuwd, 4 kinderen, 10 kleinkinderen. Supporter van Club Brugge.
- ▶ Via de studiedienst van het ACW ('65) en als ondervoorzitter van de CVP-jongeren ('67) belandde hij in het spoor van Wilfried Martens in de toppolitiek. Vanaf '71 als sterkhouders op kabinetten, vanaf '81 als vakminister.
- ▶ In '88 vormde hij de laatste regering-Martens. De periode van 'Sire, geef me 100 dagen'.
- ▶ In '92 vormt hij zijn eerste rooms-rode coalitie. Twee wapenfeiten: de Sintt-Michielsakkoorden over de voorlaatste staatsvorming en het 'globaal plan' voor de sanering van de overheidsfinanciën.
- ▶ '95: tweede rooms-rode regering. Het Dutroux-schandaal en de Witte Mars ('96) maar vooral de dioxinecrisis ('99) keren tegen hem.
- ▶ Trekt zich in '99 terug uit de nationale politiek. Tot 2007 burgemeester van Vilvoorde. Blijft actief in Europa.

'Ik kan alleen spijt hebben van dingen die ik wel onder controle had. In die zin heb ik van weinig dingen spijt'